

**Anebog for
forpagter på Barritskov Frederik Christian Schmidt
1780-1853**

Karsten Thorborg
Nybyvej 56
3720 Aakirkeby

Tilegnelse

Tak til Hans-Jørgen Hjort for mange gode oplysninger.

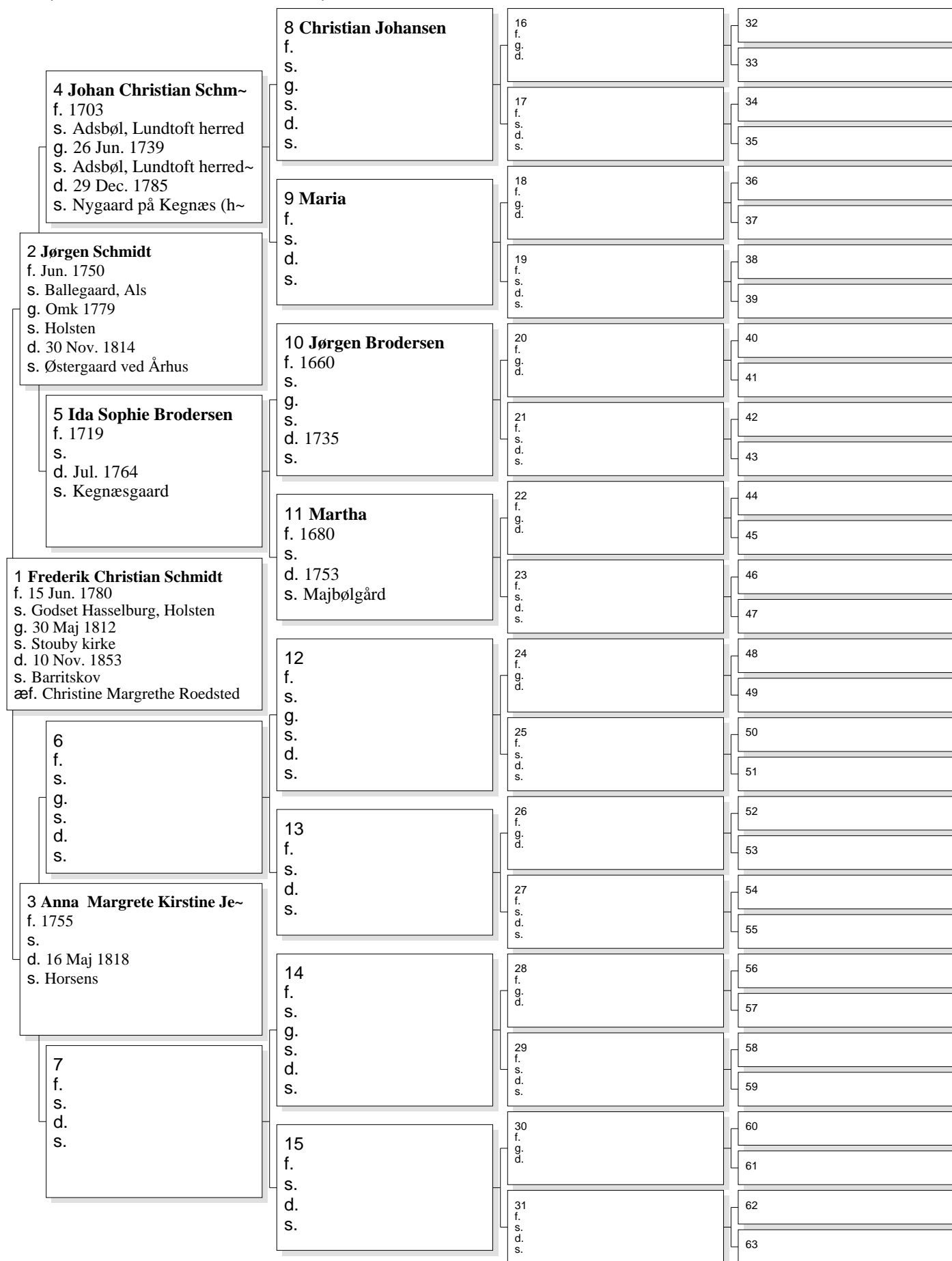
Indholdsfortegnelse

Anetavle for Frederik Christian Schmidt	1
Aner til Frederik Christian /Schmidt/	2
1. generation	3
2. generation	9
3. generation	17
4. generation	19
Navneindeks	21

Anetavle for Frederik Christian Schmidt

Nr. 1 på denne tavle er den samme som nr. 1 på tavle nr. 1

Tavle nr. 1

1. Frederik Christian /Schmidt/, søn af **Jørgen /Schmidt/** og **Anna Margrete Kirstine /Jensen/,** blev født den 15 Jun. 1780 i Godset Hasselburg, Holsten, døde den 10 Nov. 1853 i Barritskov i en alder af 73 år, og blev begravet den 18 Nov. 1853 i Barrit.

Notater: Fr. Chr. Schmidt var ældste søn af Jørgen Schmidt og født 1780 på godset "Hasselburg" i Ditmarsken hvor faderen en tid var ansat. Landsoverretsprokurator (exam. jur. 1805) og 1806-53 godsforvalter på Barritskov. Han var en dygtig administrator der styrede det store gods med myndig hånd for ejeren, grev Scheel, og han blev med tiden en velstående mand.

H. Pedersen skriver i sine "Erindringer fra en lang Levetid":

"I 1834 var daværende Sognepræst, Dr. phil [Jeremias Müller] Møller, bleven forflyttet [fra Barrit] til et andet Embede, og hans Efterfølger blev en kun 26 Aar gammel ung Mand, Rasmus Hansen Bøttger, som endnu samme Aar blev gift med en Datter af Godsforvalter Fr. Schmidt paa Barritskov, Frøken Eleonore Christine Schmidt. At en saa ung Mand straks fik et saa fedt Embede som Barrit-Vrigsted Sognekald, bliver forstaaeligt, naar man véd, at Grev Scheel havde Indstillingsret, og at Godsforvalteren var meget rig, medens Greven ofte savnede Mønt, saa Hr. Schmidt paa den Maade let kunde faa Greven i Lommen, som man siger, og lige saa let faa sin tilkommende Svigersøn indstillet til det ledige Præstekald." (s. 19).

Sønnesønnen og historikeren Ludvig Schmidt har også beskrevet ham: "Bedstefar var ... en djærv og praktisk og vist meget myndig Mand, der egentlig var den, der styrede hele det store Gods og paa en Maade hele Egnen, da de omliggende Landsbyer hørte under Godset; senere er Fæstegaardene solgt fra."

Hans ry blandt fæstebønder og andet arbejdsfolk på gården var alt andet end godt. En gårdejer på egnen har i 1963 skrevet om overleveringen:

"Da Barritskovs Ejere forhen sjældent opholdt sig paa Godset ret længe ad Gangen, var Styret for det meste overladt til Godsforvalteren, og i Aarene 1805-50 var det Overprokurator, Godsforvalter Schmidt, der stod for Styret paa Barritskov og herskede over Fæstebønderne med haard Haand. Jeg erindrer endnu, hvordan min Farmor, født 1831 nævnede Ordet Godsforvalter med en mærkelig Frygt i Stemmen. Jeg har hørt fortælle, hvorledes Fæstebønderne skælvede for, hvem det nu skulde gaa ud over, naar de saa Manden gaa op ad Landsbygaden. Slemme Ting om hans Haardhed og Karakter er endnu at berette mange Aar efter hans Død. Men dog nødvendiggjorde Tiden ogsaa en anden og mere primitiv Styreform end nu.

Smædeskrift over Godsforvalter Schmidt:

*Her ligger han nu til Spot og Spe
o den fordømte Jøde!*

*Aldrig gjorde han noget godt
o, Gud ske Lov, han døde!*

*Penge var hans halve Liv,
Penge var hans Tidsfordriv.*

O, Gud ske Lov, han døde!
Af stud. teol. Davidsen.

Godsforvalterens Gaard laa ved Vejen mellem Barritskov Vandmølle og Avlsgaardens nuværende Beliggenhed. Gaardens Mark og Have kaldes endnu stadig Forvalter Schmidts Mark og Have. Et Par store højstammede Graastenæbletræer, hvis Frugter indtil Cox-Pomonaæblets Fremkomst betragtedes som en af Egnens kulinariske Nydelser stod endnu i Haven indtil for faa Aar siden.

Det store teglstenhængte Stuehus vendte Facaden ud mod Vejen, og naar Fæstebønderne passerede forbi, skulde de vise deres Ærbødighed ved at tage Huen af uanset om der var nogen af Godsforvalterens at se. Saa var der intet at tage forkert af. Det kunde nu nok ellers ogsaa tænkes, at Barritboerne i et Tilfælde som her kunde være tilbøjelige til ikke at kunne se, naar der virkelig var nogen, der skulde hilse paa."

Forskningsnotater: **KB Stouby 1812 opsl. 128:**

Copuleret den 30te May Hr. Forvalter Friedrich Christian Schmidt fra Barritschou og Jomfru Christiane Magrethe Roedsted fra Rosenvold.

Nygaards sedler:

12/1 1813 fik han kgl. bevill. på at være prokurator ved underretterne i Ribe og Års stifter samt ved Viborg landsoverret. Dog ved denne kun, hvis han tager bopæl i Viborg eller (osv. osv).
(Dan Kanc.).

KB Barrit 1813, opsl. 110:

Fød: den 4de Juni læst over Forvalter Schmidts og Christine Margrethe Roedsteds Datter *Eleonore Christine* af Barritschou, [hjemme]døbt d. 24. Februari. Fremb. af Mad. Roedsted paa Rosenvold. Bl. Fadderne: Proprietair Schmidt paa Østergaard [barnet farfar], Forvalter Roedsted [barnets morfar].
[Hun må være født og hjemmedøbt 24/2 og fremstillet i kirken 4/6].

Aner til Frederik Christian /Schmidt/

KB Barrit 1814, opsl. 126:

Fød: den 13. August læst over Forvalter Schmidts og Christine Margrethe Roedsteds Datter *Sophia Mathilde* af Barritschou, døbt d. 19. Juni. Fremb. af Fru Schmidt, født Kornerup af Roskilde. Bl. Fadderne: Proprietair Schmidt, Birkedommer Schmidt og Forvalter Roedsted og Søn.

KB Barrit fødte 1815, opsl. 6:

Ægte *Mikkel Roedsted Schmidt* f. 9 Mai, døbt 15de August. Forvalter Frederik Schmidt og Christine Margrethe Roedsted paa Barritskou.

Bl. fadderne: Madam Roedsted fra Rosenvold.

FT 1834: Barretschou Hovedgaard

Frederik Christian Schmidt, 54, Over- og Underrets=Procurator

Christine Rodsted, 44, hans kone

Eleonora Schmidt, 21

Margrethe Schmidt 16

Caroline Secher 26 Ugift Huusjomfrue Erich Strange 21 Ugift Skriwer Christopher Pedersen 29 Ugift Kudsk Albreth Sørrensen 58 Gift Røgtter Wilhelmine Hansdatter 19 Ugift Tjenestefolk Ane Catrine Nielsdatter 28 Ugift Tjenestefolk Maren Nielsdatter 21 Ugift Tjenestefolk Christense Nielsdatter 24 Ugift Tjenestefolk *Jørgen Wilhelm Ammundsen* 36 Gift *Landmaaler og Forpagter af Gaarden* Antonette Wilhelmine Willumsen 30 Gift Forpagterens Kone Anne Medea Marie Dorthea Hedevig Ammundsen 3 Ugift Forpagterens Børn Dorthea Caroline Elser Ammundsen?? 2 Ugift Forpagterens Børn Johanne Helene From 24 Ugift Mejeriebestyrerinde Marie Frederike Petersen 50 Enke Moder til Forpagterens Kone Nis Peter Ahlmann 22 Ugift Awlsforwalter hos Forpagteren Frederik Wilhelm Strange 22 Ugift Lærer Landwæsen Mikkel Frandsen 37 Gift Tjenestefolk hos Forpagteren Hans Sørensen 31 Ugift Tjenestefolk hos Forpagteren Lars Pedersen 35 Ugift Tjenestefolk hos Forpagteren Peder Frandsen 25 Ugift Tjenestefolk hos Forpagteren Anders Hansen 23 Ugift Tjenestefolk hos Forpagteren Peder Frandsen 30 Gift Tærskere hos Forpagteren Jørgen Jensen 51 Gift Tærskere hos Forpagteren Rasmus Rasmusen 43 Gift Tærskere hos Forpagteren Hans Jørgen Rasmussen 32 Ugift Tærskere hos Forpagteren Anders Nielsen 23 Ugift Tærskere hos Forpagteren Niels Hansen 19 Ugift Tærskere hos Forpagteren Lars Andersen 22 Ugift Tærskere hos Forpagteren Morten Laursen 22 Ugift Tærskere hos Forpagteren Thomas Sørrensen 60 Ugift Tærskere hos Forpagteren Rasmus Andersen 45 Ugift Røgttere hos Forpagteren Ole Sørrensen 56 Ugift Røgttere hos Forpagteren Søren Mikkelsen 38 Enke Røgttere hos Forpagteren Else Catrine Hansdatter 31 Ugift Undermeierske Ane Johanne Nielsdatter 24 Ugift Bryggerpige Ane Catrine Hansdatter 25 Ugift Malkepiger hos Forpagteren Frederikke Christiane Ulrikke Nielsdatter 28 Ugift Malkepiger hos Forpagteren Maren Nielsdatter 34 Ugift Malkepiger hos Forpagteren Ane Jensdatter 32 Ugift Malkepiger hos Forpagteren Maren Nielsdatter 35 Ugift Malkepiger hos Forpagteren Cirsten Pedersdatter 22 Ugift Stuepige Begge hos Forpagteren Johanne Hansdatter 31 Ugift Kokkepige Begge hos Forpagteren

FT 1840 Vejle, Bjerre, Barrit, Barritschou [Hovedgaard], -, 31

Friderich Christian Schmidt 60 Gift Procurator, Forvalter

Christine Margrethe Roedsted 49 Gift hans Kone

Sophie Mathilde Schmidt 26 Ugift Deres Børn

Ane Margrethe Christine Schmidt 22 Ugift Deres Børn

Jubelen Morthina Luthira Møller 22 Ugift Huusjomfrue Jens Rasmussen 29 Ugift Tjenestefolk Niels Jensen 18 Ugift

Tjenestefolk Karen Nielsdatter 26 Ugift Tjenestefolk Marens Nielsen 16 Ugift Tjenestefolk Ane Jensdatter 25 Ugift

Tjenestefolk Karen Marie Jacobsdatter 26 Ugift Tjenestefolk

FT 1845:

Frederik Christian Schmidt, 65, Over og Underrets Procurator, Forvalter ved Barritskov Gods, f. Hasselborg ved Pretz i Holsteen

Kristine Margrethe Schmidt, 54, hans kone, f. Asdahl sogn Hjørring Amt

Ane Margrethe Schmidt, 27, ugift, datter, f. Barritskov

10 tjenestefolk o.l.

FT 1850 Vejle, Bjerre, Barrit, Barretskov, Hovedgaard, 188

Frederik Christian Schmidt 70 Gift Prokurator, Forvalter ved Barretschou Gods?? Hasselborg, Holsteen

Christine Margrethe Boedsted?? 59 Gift Hustrue Asdahl Sogn, Hjørring Amt

søn Søren August Wilhelm Schmidt 24 Ugift Examinatus Juris Barretschou

Ane Margrethe Christine Haller...?? 1 Ugift Barn Bogense Søren Rasmussen 30 Ugift Tjenestefolk Bjerre Jens Olesen 50

Ugift Tjenestefolk Klakring Sogn, Veile Amt Lovise Christiane Frederikke Inggraff?? 50 Ugift Tjenestefolk Odense Ellen

Rasmusdatter 28 Ugift Tjenestefolk Barrethuule Marie Jørgensdatter 22 Ugift Tjenestefolk Gramtange [Gramtang i Barrit

sogn, Bjerre herred, Vejle amt] Birthe Marie Sørensdatter 19 Ugift Tjenestefolk Kjøbenhavn Maren Laursdatter 18 Ugift

Tjenestefolk Kjøbenhavn

Gdr. Ole Bjerremand Hansen, Barrit:

Da Barritskovs Ejere forhen sjældent opholdt sig paa Godset ret længe ad Gangen, var Styret for det meste overladt til

Godsforvalteren, og i Aarene 1805-50 var det den af den gamle Kone ved Rohden til Kronprinsen omtalte Overprokurator, Godsforvalter Schmidt, der stod for Styret paa Barritskov og herskede over Fæstebønderne med haard Haand. Jeg erindrer endnu, hvordan min Farmor, født 1831 nævnede Ordet Godsforvalter med en mærkelig Frygt i Stemmen. Jeg har hørt fortælle, hvorledes Fæstebønderne skælvede for, hvem det nu skulde gaa ud over, naar de saa Manden gaa op ad Landsbygaden. Slemme Ting om hans Haardhed og Karakter er endnu at berette mange Aar efter hans Død. Men dog nødvendiggjorde Tiden ogsaa en anden og mere primitiv Styreform end nu.

Smædeskrift over Godsforvalter Schmidt:

*Her ligger han nu til Spot og Spe
o den fordømte Jøde!*

*Aldrig gjorde han noget godt
o, Gud ske Lov, han døde!*

*Penge var hans halve Liv,
Penge var hans Tidsfordriv.*

O, Gud ske Lov, han døde!

Af stud. teol. Davidsen.

Godsforvalterens Gaard laa ved Vejen mellem Barritskov Vandmølle og Avlsgaardens nuværende Beliggenhed. Gaardens Mark og Have kaldes endnu stadig Forvalter Schmidts Mark og Have. Et Par store højstammede Graastenæbletræer, hvis Frugter indtil Cox-Pomonaæblets Fremkomst betragtedes som en af Egnens kulinariske Nydelser stod endnu i Haven indtil for faa Aar siden.

Det store teglstenhængte Stuehus vendte Facaden ud mod Vejen, og naar Fæstebønderne passerede forbi, skulde de vise deres Ærbødighed ved at tage Huen af uanset om der var nogen af Godsforvalterens at se. Saa var der intet at tage forkert af. Det kunde nu nok ellers ogsaa tænkes, at Barritboerne i et Tilfælde som her kunde være tilbøjelige til ikke at kunne se, naar der virkelig var nogen, der skulde hilses paa.

(Fra Bjerre Herredsbogen 1963 s. 235-38).

KB Barrit 1853 døde opsl. 318:

Friderik Christian Schmidt død 10. Nov, begr. 18. nov. Født i Hasselburg i Holstein. Godsforvalter paa Barretskou siden 1ste Maj 1806 (Overretsprocurator). 74 Aar.

Hans-Jørgen Hjort: Frederik C. Schmidt eft

Første Generation

1. Frederik Christian Schmidt, * 1780 i Hasseburg, Holsten, (søn af Jørgen Schmidt og Anna Margrete Kirstine Jensen), stilling: forvalter paa Barritskov. Han blev gift med Christine Margrethe Roedsted, 30-05-1812 i Stouby kirke.

Børn:

- i. Elenoer Christine Schmidt, * 04-05-1813 i Barritskov, døbt 04-05-1813 i hjemmet.
 - ii. Sofie Mattkæa Schmidt, * 19-06-1814 i Barritskov, døbt 19-06-1814 i hjemme.
2. Mikkel Roedsted Schmidt * 09-05-1815.
- iv. Jørgen Schmidt, * 22-08-1816 i Barritskov, døbt 22-08-1816 i hjemme.
 - v. Anne Margrethe Christine Schmidt, * 20-08-1818 i Barritskov, døbt 20-08-1818 i hjemme.

Anden Generation

2. Mikkel Roedsted Schmidt, * 09-05-1815 i Barritskov, døbt 09-05-1815 i hjemme, † 11-06-1899 i Horsens, stilling: adjunkt Horssens St.skole. Han blev gift med Thomasius Charlotte Borberg, 11-09-1852 (datter af H.J.Borberg).

Børn:

i. Ludvig Schmidt, * 20-08-1853 i Horsens, stilling: adjunkt Horsens st.skole. Han blev gift med Agnes Beate Amalie Wulff (datter af G. Wulff).

ii. Axel Thorvald Schmidt, * 03-10-1855 i Horsens, † 29-09-1915, stilling: Grosserer, fabrikant. Han blev gift med Vita Faber, 1882, * 1858 i København.

3. iii. Alfred Michael Roedsted Schmidt * 03-05-1858.

Tredje Generation

3. Alfred Michael Roedsted Schmidt, * 03-05-1858 i Horsens, † 10-06-1922 i København, stilling: tegner og maler. Han blev gift med Henna Vibeke Faber, 30-12-1885, * 19-01-1861 i København.

Børn:

i. Erik Michael Roedsted Schmidt, * 25-12-1886 i København, stilling: cand. theol.skolebestyrer. Han blev gift med Edith Winther, 18-04-1916.

Aner til Frederik Christian /Schmidt/

6

Begivenheder i hans liv:

1. Indvandring: 2 Mar. 1778, Jylland.
2. Eksamen: exam jur, 1805.
3. Ansættelse: godsforvalter på Barritskov gods, 1806-1853, Barrit.
4. Udnævnelse: overretsprokurator, 1806.

Frederik blev gift med **Christine Margrethe /Roedsted/**, datter af **Michel Nielsen /Roedsted/** og **Eleonora Christine /Bruun/**, den 30 Maj 1812 i Stouby kirke. Christine blev født i Jan. 1791 i Asdal, Vennebjerg, Hjørring, blev døbt den 23 Jan. 1791 i Asdal kirke, Hjørring amt, døde den 29 Maj 1863 i Horsens i en alder af 72 år, og blev begravet den 5 Jun. 1863 i Barrit.

Parnotater: KB Stouby 1812 opsl. 128:

Copuleret den 30te May Hr. Forvalter Friedrich Christian Schmidt fra Barritschou og Jomfru Christiane Magrethe Roedsted fra Rosenvold.

Ludvig Schmidt: "Der var en stor Børneflokk, 3 Dreng, af hvilke min Fader [Mikkel] var ældst, og 3 Piger. Søsteren Eleonora (Nora) og Broderen Jørgen var nærmest jævnaldrende med ham, og dem sluttede han sig derfor nærmest til. Andre Kammerater var der ikke. De voksede op i sunde og skønne Naturomgivelser og levede her et uhæmmet og sorløst Barndomsliv. Forvaltergaarden laa faa Skridt fra det gamle, fra d. 16de Aarh. stammende Slot [senere brændt], hvis Ejer [grev Scheel] næsten altid var borte, paa en Vej, der fører forbi Vandmøllen ned til Skoven og Havet; man har altid dette for sig og naar ned til det paa mindre end 1/2 Time. Gaarden var lavloftet og vist straaetækt, egentlig kun en Bondegaard, der var overladt Godsforvalteren til Bolig og Brug, men nu altsaa indrettet mere standsmæssigt. Til Gaarden hørte to Haver, hvoraf en mindre paa den anden Side Vejen. Det hele er nu [1915] borte, men Pladsen, hvor den store Have laa, bærer endnu Navnet "Schmidts Have". Den var dengang fuld af Æble- og Pæretræer og andre Herligheder. Naar jeg som ganske lille Dreng besøgte min Bedstemoder (Bedstefader var da død, men hun boede der endnu i flere Aar), forekom "Barritskov" mig, der kom inde fra Købstaden, som et rent Paradis. Forældrene var, dengang i al Fald, ikke velhavende, og Tiden ovenpaa de store Krige var ikke til Luxus, hverken i Klæder eller Fornøjelser. Børnene vænnedes da til Nøjsomhed i alle Retninger. En Rejse paa nogle Dage, som Bedstefader gjorde i egen Vogn til en Slægtning, der var Forpagter paa Aakjær noget syd for Aarhus, og paa hvilken de to Dreng var med, stod senere for min Fader som en Oplevelse uden lige fra den Tid. Forøvrigt var der ingen Familier i Nærheden, de omgikkes til Stadighed. Ejeren boede ikke paa Barritskov, og Præsten i Barrit [Jeremias Müller f. 1783, præst i Barrit 1821-34] var dengang en stille stuelærd, om hvem Bedstefader sagde, at han ligesom Erasmus Montanus var klog paa Himlen, men ikke paa Jorden."

Notater: Christine Roedsted var datter af en nordjysk godsforvalter. Navnet stammer utvivlsomt fra landsbyen Rodsted syd for Ålborg, og faderen var ved hendes giftermål i 1812 ansat som godsforvalter på Rosenvold i nabosognet Stouby. Hun var en dygtig husmor og nedlagde sine erfaringer i en bog som sønnen Mikkel satte i stil. Den hed "Husholdningsbog, forfattet af en Husmoder, redigeret og udgivet af M. R. Schmidt, cand theol." Udk. Århus 1844. Hun var også lægekyndig, men måtte ophøre med at give egnens folk gode råd, da de begyndte at kalde hende den kloge kone i Barritskov. Sine sidste år levede hun i Horsens.

Ludvig Schmidt skriver: *"Min Bedstemoder maa nok have været en dygtig Husmoder, og en Husmoders Pligter rakte dengang langt videre end nu, især paa Landet. Hun og Pigerne spandt, bagte Brød, støbte Lys, lavede Sæbe o.s.v. Sine Erfaringer nedlagde hun senere i en Bog, som hendes Søn Mikkel, der dengang var hjemme efter at have taget Eksamen, satte i Stil. Den hed "Husholdningsbog, forfattet af en Husmoder, redigeret og udgivet af M. R. Schmidt, cand. theol." og udkom i Aarhus 1844. Mottoet er "Uden Mad og Drikke dur Helten ikke", og Fortalen begynder ganske holbergsk: "Skønt der som bekendt eksisterer en stor Mængde Kogebøger, saa mange uden Tvivl, at man, om endog man tog de bedre fra, ved Resten meget passende kunde koge den Mad, som hine anprise, saa findes der dog ikke mange Anvisninger til i alle øvrige Henseender rigtigt at bestyre en Husholdning". Min Bedstemoder, som jeg husker helt godt, skønt der lever efter hende, i ubrudt Kvindelinje, Børnebørns Børnebørns Børn, var ogsaa dygtig i mange andre Ting f. Eks. Havebrug og, hvad der blev mest beundret, i Lægekunst. Da der ingen Læge var nærmere end Horsens og hun ingen Betaling tog og hendes Kure lykkedes, manglede hun ikke Søgning, især naar nogen var kommen til Skade. Det tog dog en brat Ende, da Bedstefader en Dag hørte en Samtale mellem to Bønder, af hvilke den ene paa Spørgsmaalet, om han søgte Doktor, svarede, at han gik til "den kloge Kone i Barritskov". Hvorefter Bedstefader fandt det rigtigst at forbyde hende al Praksis. En Kur, hun udførte, ligger dog maaske efter den Tid. Hun havde faaet indplantet i Haven nogle Morbærtræer, der til hendes Glæde bar god Frugt. Da opdagede hun pludselig, at den svandt paa Træerne. Hun havde en ellers skikkelig Pige mistænkt for at have ladet sig friste af den sære sorte Frugt, og sagde da til hende: "Du tager naturligvis ikke af de sorte Bær, Du ved, nede i Haven". "Næ, Kors næ, Madam", svarede hun. "Ja, det er godt, for de er meget giftige". Ved de Ord fik Else en frygtelig Mavepine og vaanede sig og klagede. "Aa jow", sagde hun, "aa jow, Madam, a taw den annen Daw jet av dem". Men Bedstemoder var ubarmhjertig og sagde blot: "Ja, naar du kun har taget et, gør det ingenting". "Aa Madam, Madam, a haa tawen av dem hver jennest Daw". Historien endte saa med, at Bedsemoder lovede at kurere hende, mod at hun aldrig gjorde det mere, hvorefter et Par Skefulde Sukkervand hurtigt fordrev Mavepinen.*

Sine sidste Aar levede Bedstemoder i Horsens, hvor hun døde 1863. Da hun blev begravet paa Barrit Kirkegaard ved Siden af sin Mand, var min lille Broder Axel og jeg med i en af de Vogne, der fulgte Ligvognen Fod for Fod fra Horsens de 3 Mil. Jeg husker, at, da den nærmede sig Barritskov, holdt Bøndervognene i stort Tal ved Skæringsvejene og endenfor Gaardene for at slutte sig til Toget. Slægten er vedbleven at være knyttet til Egnen, idet i 1834 eller 35 Datteren Nora var bleven gift med den ny, unge Præst Bøttger i Barrit; senere blev deres Datter gift med Godsforvalter Levinsen paa Rosenvold, hvis

Aner til Frederik Christian /Schmidt/

7

Datter igen er gift med Distriktslæge Thorborg i Hornsyld tæt ved Barrit."

(Fra sønnens mindeskrift om adjunkt Michael Roedsted Schmidt).

Forskningsnotater: KB Horsens 1863 (Nygaards sedler), begr. Barrit.

KB Barrit, døde 1863, opsl. 380:

Christine Margrethe Schmidt f. Roedsted. Enke efter Godsforvalter Schmidt paa Barritskov, 73 Aar. Død i Horsens.

Børn af dette ægteskab/forhold:

- i. **Eleonora "Nora" Christine /Schmidt/** blev født i Feb. 1813 i Barritskov, blev døbt den 24 Feb. 1813 i hjemmet fremstillet 4 Jun, døde den 8 Feb. 1875 i Barrit præstegård i en alder af 62 år, og blev begravet i Barrit. Årsagen til hendes død var Lungebetændelse.
- ii. **Sophie Mathilde /Schmidt/** blev født i Jun. 1814 i Barritskov, blev døbt den 19 Jun. 1814 i Hjemmet, og døde den 9 Mar. 1841 i Barritskov i en alder af 26 år.
- iii. **Mikkel Roedsted /Schmidt/** blev født den 9 Maj 1815 i Barritskov, blev døbt den 15 Aug. 1815 i Barrit kirke, og døde den 11 Jun. 1899 i Horsens i en alder af 84 år.
- iv. **Jørgen /Schmidt/** blev født den 22 Aug. 1816 i Barritskov og døde i 1898 i Horsens i en alder af 82 år.
- v. **Anne Margrete Kristine /Schmidt/** blev født den 20 Aug. 1818 i Barritskov, døde den 8 Jun. 1849 i Bogense i en alder af 30 år, og blev begravet den 12 Jun. 1849 i Barrit. Årsagen til hendes død var barselsnød.
- vi. **Søren August Vilhelm /Schmidt/** blev født i 1823 og døde i 1901 i en alder af 78 år.
- vii. **Sofus Zahle Valdemar /Schmidt/** blev født den 15 Okt. 1829 i Barritskov og døde den 23 Okt. 1829 i Barritskov.

Aner til Frederik Christian /Schmidt/

8

Forældre

2. Jørgen /Schmidt/, søn af **Johan Christian /Schmidt/** og **Ida Sophie /Brodersen/,** blev født i Jun. 1750 i Ballegaard, Als, blev døbt i Jun. 1750 i Ullerup, døde den 30 Nov. 1814 på Østergaard ved Århus i en alder af 64 år, og blev begravet den 7 Dec. 1814 i Tulstrup.

Notater: Jørgen Schmidt var yngste søn af godsforpagter Johan Chr. Schmidt, og han skulle vise sig at blive en driftig mand. Hans ældste søn var født 1780 på godset "Hasselburg" i det østlige Holsten, så han har åbenbart været ansat en tid der inden han i 1782 fik ansættelse som forvalter på godset Moesgård ved Århus [nu det arkæologiske museum] i Mårslet sogn ved Århus. Det andet barn blev født på moderens rejse tilbage fra Holsten til Jylland hos en svigerinde på Majbølgård på Als. Fra 1785 var han forpagter af Moesgård. Ejeren var baron Chr. Fr. Güldenkrone (1741-88) der også havde flere mindre godser bl.a. Østergaard mellem Århus og Odder. Han var imidlertid fraværende som gesandt i Wien fra 1784 til sin død 1788. Det viste sig da, at han var stærkt forgældet. En skiftekommision blev nedsat, og godserne sat på auktion. Opgaven bestod i, at sønnen Frederik Chr. Güldenkrone ved salget af bl.a. Østergaard skulle kunne købe Moesgaard. Selv om forpagtningskontrakten med Jørgen Schmidt løb til 1793, blev han opsagt 1789, så køberen kunne stå frit. Schmidt gjorde imidlertid ophævelser og fremførte, at han som udlænding [altså fra hertugdømmerne] havde svært ved at forsørge sin store familie her i landet. Güldenkrone lod ham så fortsætte i forpagtningen, men da Schmidt på autionen købte Østergård, følte Güldenkrone sig ikke længere forpligtet over for ham. Schmidt måtte mod sin vilje opgive Moesgårds forpagtning 1/5 1792, et år før kontraktens udløb. Men han nægtede at udlevere et kvantum sædekorn, han havde fået overdraget ved overtagelsen af forpagtningen. Det endte med en retslig proces, som imidlertid gik Schmidt imod. Med købet af Østergaard med tilhørende kirke i Tulstrup sogn 1789 blev Schmidt propritær, idet børndergodset blev solgt fra til anden side. Han døde på "Østergaard" 1814. Hans arvinger solgte gården til krigsråd Hans Chr. Møller for 90.000 rdl., men så kom landbrugskrisen efter englandskrigene, og i 1821 måtte Schmidts arvinger tage gården tilbage i en ret forsømt tilstand. Datteren Juliane Maries mand, Frits Ernst Koch, solgte 1822 sin gård, "Elisedal", i Bjerre herred og forpagtede istedet "Østergaard". 1829 købte han de øvrige arvinger ud for 10.000 rdl. og bragte den i mønsterværdig stand. (jf. Danske Slotte og Herregårde bd. 15 og Jens Skrivers: Moesgård. Historien om en herregård).

Forskningsnotater: **KB Ullerup, Nybøl, Sønderborg 1750 fødte opsl. 84:**

Junius

Johan Schmidt, Paecter auf Balleg. Sohn Jørgen

KB Hørup, Als sønder, Sønderborg fødte 1782 opsl. 267

Fredagen d. 17de May.

16. Jørgen Smith pro temp. Forvalter hos Excellence Güldenkrone Stiftamtmand over Aarhus Stift og kærester Margaretha fød Jensen som paa sin Reise fra Holstein til Jylland kom i Barselseng her paa Maibøllegaard hos hendes Svigerinde Madame Møller deres ægte Datter nom. Ida Hedewig Cecilia nat. d. 15de ejus.

Bl. Fadderne var:

Madame Barbara Smith paa Nygaard

Forvalter Jørgensen paa Augustenborg

Andreas Smith jun. paa Nygaard

Madame Steingartjuk? fra Augustenb.

Madame Sa? Petersens fra Ruhmorsgaard

Indroduceret d. 2. post Trinitatis

[Der står en maginalnote som jeg ikke kan tyde]

FT 1787 Aarhus, Ning, Maarslet, Mosgaard, , 78

Jørgen Schmidt 36 gift Husbonde Forpagter

Anne Janson [Anne Kirstine Margrete Jensen], 32 gift Madmoder

Frideric Schmidt 7- Barn

Ide Schmidt 5 - Barn

Sophie Schmidt 3 - Barn

Johan Schmidt 1 - Barn

Hans Jensen 25 ugift Tjenestefolk Rasmus Nielsen 41 ugift Tjenestefolk Niels Vad 52 ugift Tjenestefolk Jens Barbe 15

ugift Tjenestefolk Anne Povelsdatter 35 ugift Tjenestefolk Anne Jensdatter 25 ugift Tjenestefolk Karen Jensdatter 24

ugift Tjenestefolk Maren Jensdatter 27 ugift Tjenestefolk Inger Nielsdatter 14 - Tjenestefolk Jens Madsen 42 gift Mand

Ladefoged Karen Nielsdatter 30 gift Kone Mads Jensen 5 - Barn Niels Jensen 2 - Barn

Flere børn døde som spæde

FT1801 Århus amt, Ning herred, Tulstrup sgn, Østergaard:

Jørgen Schmidt, 50 ejer af Østergaard

Magrethe Schmidt [Anne Kirstine Margrete f. Jensen], 44 hans kone
Ida [Hedevig Cecilie] 18
Sophie [Margrete] 15 [døbt Mårslet 11/3 1785]
Johan [Henrik] 13 [født Mårslet 30/9 1786]
Wilhelm [August] 11 [døbt Mårslet 15/12 1788]
Juliane [Marie] 9 [født Mårslet 21/1 1790]
Mathias 7 [født 1/1 Mårslet 1791]
Jørgen [Ditlev] 6 [døbt Tulstrup 18/7 1793]
Søren Fielstrup, 21, ugift informator
Matthias Gierulf, 26, ugift Examinatus Juris
6 tjenestefolk

Frederik Christian Schmidt, 21, er ikke optalt her.

KB Tulstrup døde 1814 opsl. 145:

Hr. Jørgen Schmidt, død 30 Novbr., begr. 7 Decbr: Ejer af Østergård, 65 Aar.

Slægtstavle i Ludvig Schmidts mindebog om sin far Michael Roedsted Schmidt.

I **Ludv. Schmidts** levnedsskildring af sin far Michael Roedsted Schmidt står:

Hans far, Fr. Chr. Schmidt, var "Søn af en fra Ditmarsken indvandret Landmand, Jørgen Schmidt, der efterhaanden ejede forskellige Gaarde i Danmark."

Det er meget upræcist. Jørgen Schmidt var født på Ballegård på Als. Sønnen Fr. Chr. Schmidt var født på godset Hasselburg på østkysten af Holsten hvor faderen må have haft en kortvarig stilling, inden han vendte tilbage som forpagter på Als. Det er muligt, at Jørgen Schmidts farfar, Christian Johansen, der var boelsmand i Adsbøl var indvandret fra Ditmarsken.

For det andet ejede Jørgen Schmidt kun Østergaard (han var før det forvalter på, og dernæst forpagter af Moesgaard).

Hasselburg (ikke at forveksle med landsbyen Hasselberg i Slesvig)

The Van Der Nath family held the Hasselburg estate in Schleswig-Holstein, then a part of Denmark, for four generations from 1666 to 1816. During this time the family in Schleswig-Holstein changed its name successively from Van Der Nath, then to Van Dernath, and finally to Von Dernath. The estate as it exists today is largely the result of the efforts of this family. The Great Hall of the mansion still retains the rich decorations of the high baroque style that defined the lifestyle of the old European nobility.

Kejnæsgaard

Majbølgaard

Maibüll Majbøl

Maibüllgaard Majbølgård

Herregård på Sydals ved Høruphav. Dens ejer var hertugen af Augustenborg

Majbølgaard var i mange år en forpagtergård under henholdsvis Kronen samt hertugerne af Sønderborg og Augustenborg. Hertugerne af Augustenborg måtte efter Treårskrigen 1848-1850 lade staten overtage alle deres ejendomme, deriblandt Majbølgaard.

Hovedbygningen stammer fra 1700-tallets begyndelse, men er i årenes løb blevet forandret meget.

Gårdens avlsbygninger brændte i 1744.

Fra Wikipedia

Ballegård, hovedgård ved Blans mellem Aabenraa og Sønderborg [Ullerup,Nybøl,Sønderborg]. Den toetagers hvidkalkede hovedbygning på sokkel af kløvede kampesten er opført 1771 for kancelliråd Henning Paulsen. Senere kom gården i Conrad Reventlows eje. Bygmesteren C.A. Bohlsmann, der kendes fra Augustenborg Slot og Sandbjerg , har muligvis medvirket ved opførelsen af hovedbygningen, der står så godt som uændret. Navnet kommer af balle 'forhøjning'.

Mikkel Venborg Pedersen: Hertuger, at synes og at være i Augustenborg 1700-1850, 2005

"I 1765 er de sønderjyske godser imidlertid samlet. På Als var Kegnæsgård, Maibøllgård, Rønhave, Sønderborg Ladegård og øens største gods Gammelgård kommet til de andre." (Indledningen s.35).

Moesgård ligger i Mårslet Sogn , Kommune . De ældste spor af større bygninger er ved dendrokronologiske undersøgelser fastslået til 1396 .

De oprindelige bygninger lå frem til ca. 1711 lidt sydligere, ned mod Giber Å, og stedet blev undersøgt i 1998 blandt andet med metaldetektor. Der blev gravet tre søgegrøfter på stedet. De viste, at gårdsanlægget har været omgivet af vådområder på tre sider og skrænten ned mod Giberå på den fjerde side. Det kan ikke afvises, at vådområderne tildels er

menneskeskabte.

Den nuværende hovedbygning er opført i 1780 af Christian Frederik Güldenchrone efter tegninger af Christian Joseph Zuber.

Fra 1673 og frem til 1822 var Moesgård en del af Baroniet Vilhelmsborg .

Moesgård er nu hjemsted for Moesgård Museum, det tidligere Forhistoriske Museum. Museet er lokalmuseum og specialmuseum for arkæologi og etnografi og samarbejder med Institut for Forhistorisk- og Middelalderarkæologi samt Etnografi og Socialanthropologi ved Aarhus Universitet .

Moesgård Gods er på 324 hektar.

Jens B. Skriver: Moesgård. Historien om en herregård,2001

Jørgen Schmidt omk.1751-1814, Avlsforvalter og forpagter på Moesgård, ejer af Østergård s. 57,70,73,76-77,88,91,94.

"Der findes en beskrivelse af disse avlsbygninger i forpagtningskontrakten fra 1784 for Jørgen Schmidt." s.57.

"Mens Christian Fr. Güldenchrone var stiftamtmand i Århus, boede han i den nye hovedbygning på Moesgård og forestod selv godsets drift med den senere forpagter af Moesgård og ejer af Østergård, Jørgen Schmidt, som avlsforvalter. Han blev således den første ejer siden Helvig Ulfeldt, der kom til at bo på Moesgård." s.70.

"Christian Fr. Güldenchrones holdning til sine underordnede var tvetydig. Man har heftet sig ved, at han i forpagtningskontrakten for Jørgen Schmidt forholder sig selv og forvalteren revselsretten over bønderne, men det er vel snarere et led i det gamle magtspil mellem godsejer og forpagter, hvor godsejeren tænkte mere langsigtet end forpagteren." s.73.

"I kontrakten siges, at Jørgen Schmidt får overladt følgende værelser og bygninger, nemlig: "Øxenhuset (stude og kostalden) med den derudj værende port." Endvidere fik han mejeriet, hvori der også var indrettet forvalterværelser, borgestue, og en stald, der siges at ligge vesten for herskabets stald. (s. 76). s. 88 nævnes yderligere nogle værelser som Schmidt ifg. kontrakten kunne bruge i herskabets fraværelse.

"Forpagter Jørgen Schmidts husstand bestod foruden familien af fire tjenestekarle og fem piger." s. 77.

Chr. Fr. Güldenchrone døde stærkt forgældet som gesandt i Wien 1788, og hans søn Frederik Chr. Güldenchrone (1765-1824), overtog baroniet som dettes sidste adelige ejer. Det var hårde betingelser, og godset kom under bestyrelse af en skiftekommission, men blev reelt bestyret af avlsforvalteren, Michael Brandt, mens forpagtningen til Jørgen Schmidt blev opsagt. Blandt andet Østergård kunne ikke beholdes. Den blev solgt ved auktion til Jørgen Schmidt i 1789. (s.91).

"Moesgårds forpagtning

For den årlige sum af 1200 rdl. de første seks år og 1500 rdl. de to sidste havde Jørgen Schmidt i 1784 indgået en forpagtningskontrakt for Moesgård, der skulle gælde fra 1785 til 1793. Jørgen Schmidt, der hidtil havde været forvalter, skulle vedblive at være administrator (husforvalter) af Moesgård for en årlig gage på 50 rdl.

Jørgen Schmidt blev opsagt som forpagter i 1789, for at køberen kunne stå frit. Det blev Jørgen Schmidt meget ked af og fremførte, at han var udlænding og havde svært ved at forsørge sin store familie her i landet. Güldenchrone lod ham da fortsætte i forpagtningen, men da Schmidt havde købt Østergård, kunne Güldenchrone ikke længere føle nogen forpligtigelse over for ham. Jørgen Schmidt måtte derfor opgive Moesgårds forpagtning 1/5 1792, et år før kontraktens udløb. Det tog han meget ilde op og nægtede at udlevere det kvantum sædekorn, han havde fået overdraget ved overtagelsen af forpagtningen. Det endte med proces, som gik Schmidt imod.

Med opsigelsen af kontrakten havde Güldenchrone fulgt et råd fra godsforvalter Brandt, der mente, forpagtnings-afgiften var for lav. Her må man dog huske på, at forpagteren havde en stor vedligeholdelsesforpligtigelse. Han skulle vedligeholde alt undtaget de nøgne mure.

Herefter forestod Güldenchrone selv driften af Moesgård indtil sin død." s.94.

Østergård (Tulstrup Sogn)

Østergård ligger i Tulstrup Sogn i Århus Kommune.

Øm Kloster fik gården skænket i 1447, af Jens Ebbesen, en borger i Viborg, men har haft flere forskellige ejere indtil Baron Vilhelm Gyldenkrone til Vilhelmsborg overtog den i 1678. Den blev i Gyldenkroneslægten frem til 1789, og den har fra slutningen af 1800-tallet været ejet af Dahl-familien til Moesgård.

Der har oprindeligt været et stenhus, der fortæller fra et syn på gården i 1665 at "et ruineret moxen nedfalden og øde bygningskomplex, bestående af en 9 fag lang stenstue i vest, saamt et søndre hus (19 fag foruden borgeporten), borgestue (8 fag) og fruerstue, alt i bindingsværk. Af dette opretholdes kun stenstuen, mens der østen i borggården af gl. materialer byggedes et 11 fags bindingsværkshus med kvist. Den nuværende hovedbygning skulle være fra 1835, hvor den blev opført efter en brand, men i kælderen er ældre bygningsdele, der godt kunne stamme fra den oprindelige bygning.

Der var brand i avlsbygningerne i 1958.

Østergård Gods er på 324 hektar med Snærildgaard.

Blandt ejerne:

1771-1788) Christian Frederik baron Gyldenkrone

(1788-1789) Christian Frederik baron Gyldenkrones dødsbo

(1789-1814) *Jørgen Schmidt*

(1814-1821) Hans Christian Møller

(1821-29) Jørgen Schmidts dødsbo (Koch som forpagter)

1829-54) Frits Ernst Koch

Skeel & Kannegaard Genealogy:

Østergaards ældste historie ligger ikke klart belyst af de forhåndenværende kilder; dens senere skæbne er nær knyttet til naboherregårdene Moesgaard og Vilhelmsborg eller, som den hed i gamle dage, Skumstrup. Allerede i 1543 har de tre gårde fælles ejer, nemlig Jost Andersen Ulfeldt, der i 1531 var kongelig sekretær og foder-marsk og ejede meget gods over hele landet, gods der dog for en stor dels vedkommende gik tabt efter Grevens Fejde, idet Jost Andersen i denne tilhørte den tabende part og fik sit gods forbrudt. Han blev dog senere taget til nåde igen og fik flere godser, bl. a. de tre ovennævnte. På Østergaard opdrættede han mange stude og fik i 1558 tilladelse til at lade det ham tilhørende kvæg og få passere Kolding uden at betale den sædvanlige told. Jost Andersen døde i 1563 og blev begravet i Tulstrup kirke. Hans enke Anne Kaas, en datter af Niels Kaas til Staarupgaard, førte godset videre, og til hende pant-satte kongen en del gods i Pedholt, Malling, Beder og andre byer for 1.000 joachimsdalere. Hun døde efter 1565 og blev også begravet i kirken i Tulstrup, hvor en gravsten med figurer af ægteparret findes. I 1591 nævnes Jost Andersens to døtre Kirsten og Helvig Ulfeldt som ejere, og da de begge døde ugifte (henholdsvis 1632 og 1638) gik Østergaard over til Johan Brockenhuus til Lerbæk, en søn af deres søster Edel og Kjeld Brockenhuus. Johan Brockenhuus døde i 1648, men vistnok allerede før 1643 havde han solgt Østergaard til sin fætter Niels Friis til Favnskov, der var en søn af Jost Ulfeldts datter Anne i hendes ægteskab med Jør-gen Friis. Efter ham havde Niels Friis arvet Skumstrup, og han for-enede således igen morfaderens tre gårde. Men han døde allerede i 1651, hvorefter Moesgaard og Skumstrup arvedes af sønnen, rente-mester Mogens Friis, som 1672 oprettede det store grevskab Frijsen-borg. Det er derimod tvivlsomt, om han også har fået Østergaard; er det tilfældet, har han straks skilt sig af med den, for allerede i 1651 nævnes i en præsteindberetning jomfru Birgitte Krabbe som ejer af gården samt 16 jordbrug, hvoraf de 6 hørte til hovedgården. I slut-ningen af 1650'erne led hele egnen overordentlig meget under sven-skekriegen, og sognepræsten Peder Jensen skriver i 1662, at i sognet er mange bøndergårde afbrændte og nedhugne ligesom Østergaard, »i denne feidetid blev ruineret og er moxen nedfalden og står nu Øde«, et vidnesbyrd som til fulde bekræftes af det syn, som i 1665 blev af-holdt på Østergaard i anledning af gårdens bortforpagtning til Hans Hansen Storm i Århus. Borgegården var, med en nordre og en søndre fløj (hvori fandtes bageovn o. lign.) og en vestbygning bestående af fruerstue, »stenhus« og borgestue, ganske præget af middelalderlig byggesæt. Synsmændene er enige om, at det hele er ganske ubrugeligt. Det er ikke at undre sig over, at Birgitte Krabbes økonomiske forhold herefter ikke var de bedste, og i 1664 måtte der nedsættes en kgl. kommission til at regulere hendes forhold. Østergaard blev i øvrigt ved matriklen af 1664 ansat til 25 tdr. htk., udsæden ansloges til 16 tdr. rug, 10 tdr. byg og 48 tdr. havre og høavlen til 120 læs om året. Fra 1667 til 1672 havde stiftamtmand Jørgen Friis gården i forpagt-ning, og ved hans fratræden afholdtes en synsforretning, hvoraf frem-går, at gården stadig var i sløj forfatning, men man havde dog fået en del bygget op, så der nu var en vestfløj bestående af det gamle stenhus, og en østfløj opbygget i bindingsværk af materialer hentet fra de sammenfaldne og nedrevne bygninger. Avlsgården var ligeledes sat i nødtørfigt stand. Bøndergodset var reduceret til tre gårde i Tul-strup, beboet af Jens Mouritsen, Søren Jensen og Anne Jensdatter. I skovene »Ørchebøge«, »Sønderschowenn«, »Koelle Muoesse«, »Snu-det Elle« og »Eschekier« var i Friis' tid rodhugget 12 buge og 3 ege, og mange træer befandtes at være tophuggede. Birgitte Krabbe solgte i 1678 til besidderen af det nyoprettede baroni Vilhelmsborg, lensbaron Vilhelm Gyldenkrone, men blev dog stadig boende på gården. Denne blev i øvrigt ikke lagt under baroniet, men var sammen med Moesgaard og Bustrup i Rødding herred dettes allodialgods og blev nærmest brugt som ladegård. Baron Vilhelm Gyldenkrone afgik ved døden i 1683, hvorefter hans enke Regitze Sophie Vind (der i 1686 ægtede admiral Jens Juel til Juellinge) styrede godserne indtil sin død i 1692, hvorpå den da kun 16-årige søn Christian Gyldenkrone overtog baroniet. 1701 udkøbte han brødrene Jørgen og Vilhelm Frederik Gylden-krone af Østergaard, Moesgaard og Bustrup og blev godsejer i den store stil, idet han senere blev ejer af både Lerbæk og Højgaard ved Vejle. Som embedsmand nåede han at blive stiftsbefalingsmand over Viborg stift og døde i 1746 som gehejmeråd, hvid ridder m. m. Sønnen Vilhelm Gyldenkrone succederede ham og arvede allodialgodset, men han døde allerede året efter, på hvilket tidspunkt han dog for 13.000 rdl. havde afhændet Østergaard til svogeren, konferensråd Constantin August Carisius til Constantinsborg. Gården havde da et bøndergods på 204 tdr. htk. og 22 tdr. htk. tiender. Tyve år senere overdrog Carisius for 30.000 rdl. gård og gods til sin svigersøn, kaptajn Frederik Christian Kaas, der døde som admiral i 1804; men allerede i 1771 solgte han for 38.000 rdl. Østergaard, som dermed vendte tilbage til de Gyldenkrone'r, idet den nye ejer var baron Christian Frederik Gyldenkrone til Vilhelmsborg og Moesgaard. Han var tidlig kommet ind i hof-tjenesten, blev gesandt i Stockholm, stiftamtmand i Århus og endelig gesandt i Wien, i hvilken stilling han endte sine dage i 1788. Han, der forud havde været en af landets rigeste mænd, efterlod sig en gæld på ikke mindre end en kvart million rdl. Hans ikke særlig stærke karakter i forbindelse med en livsførelse præget af ydre pragt, luksus og nydelse havde ganske ruineret ham. Hans undergivne på Østergaard og andet sted havde dog kun grund til at være tilfreds med ham. Baron Gyldenkrone var en human godsejer, der således bl. a. nægtede forpagteren den revselsesret over godsets bønder, som det ellers var almindeligt, at godsejeren overdrog sin forpagter. Skiftekommissærerne i baronens døds- og fallitbo, stiftamtmand Ove Høegh-Guldborg og borgmester Niels Hviid, begge fra Århus, måtte forsøge økonomisk at redde, hvad reddes kunne. Såvel Moesgaard som Østergaard (hvilken sidste hidtil havde indbragt i forpagtningsafgift 950 rdl. om året og i landgilde 542 rdl. foruden 60 tdr. rug, 150 tdr. byg og 75 tdr. havre) blev stillet til offentlig auktion, og selve Østergaard blev her for 12.150 rdl. solgt til forpagteren på Moesgaard *Jørgen Schmidt*, mens bøndergodset, med undtagelse af nogle gårde i Ormslev og Kolt, som blev solgt til etatsråd Jens Jørgen de Fædder på Constantinsborg, for ca. 40.000 rdl., solgtes til fæsterne som selveje. (Danske Slotte og Herregaarde).

Google om:

Tulstrup Kirke har i hvert fald siden 1600'erne været anneks til Astrup, men har ikke altid haft samme ejere som

denne. Efter Reformationen og efter domkapitlets opløsning i 1660 inddrog kronen kirken, men i 1710 solgtes den til justitsråd Bendix Lassen til Aakjær og arvedes efter dennes død af hans enke, Hedevig Margrethe Bornemann. I 1722 købtes den af sognepræsten til Odder og Tvenstrup, Jørgen Davidsen. Efter hans og hans kones død solgtes den i 1745 til Frantz Rantzau til Kanne (nuværende Rantzausgave), der også ejede Astrup Kirke. 1768 overgik kirken til Øllegaard Møller, datter af sognets nyligt afdøde præst, Thøger Jacobsen Møller, og i 1775 købtes den af baron Christian Frederik Gyldenkrone til Vilhelmsborg og Østergaard. Ved hans død i 1789 solgtes den sammen med Østergaard til *forpagteren på Moesgaard, Jørgen Schmidt*, og i 1812 solgtes den til sognets tiendeydere. Den 1. januar 1910 overgik Tulstrup Kirke til selveje.

Geni ved Peter Naumann:

Amtsmandsbrev 1790. Fra Erik Mogensen, Svorbæk. [Se forrige]. Klager over Forvalter Schmidt fra Mosegård [Moesgård?], der har købt Østergård. Denne har derefter afholdt auction om hele Græsningen, på den måde, at de som har lejet Græsningen, selv skal passe på deres Creaturer. Fremgår videre, at Schmidt ikke, sammen med klageren, har villet lade opsætte hegn ved Markskellene, der angives som opmålt til 550 favne, medens modparten kun mener det drejer sig om 330 favne. Beder om hjælp til, at få sagen bragt i orden. [Ingen dato] 1790.

1149 Fra Høegh Guldberg, Århus. Henviser til vedlagte klage fra Erik Mogensen i Soerbech [Svorbæk], påført Ejeren af Østergård Hr Schmidtes erklæring, hvoraf ses, at uenigheden opstår om måden, hvorpå Hegnet mellem Byens Jorder og gårdens mark skal regnes, hvilket vil blive afgjort af Landvæsens Commissionen. Men da det drejer sig om et Hegn mellem 2 Amter, er det vel bedst, at en sådan deltager fra begge Amter. [Se næste]. 9 April 1790.

Bilag: Dateret 28 Marts 1790 fra I Schmidt, erklæring på klagen fra Erik Mogensen i Svorbæk [Svorbæk]. Fremgår, at han ikke mener sig forbunden til, at opføre noget Hegn om Østergårds mark, før han har overtaget gården. I øvrigt er han enig med Erik Mogensen, om at tage halv Hegn med hele Byens Beboere, hvor det grænser op til gården.

Johan Christian Schmidt, født 00 00 1703 i Adsbøl, død 29 dec 1785 i Nygaard på Kegnæs. Ved Licitationen over Kegnæsgaard, der fandt Sted paa Sønderborg Slot

den 3. Oktober 1754, blev Hr. Brodersen fra Gammelgaard højstbydende med 1600 Rdl. aarlig for Svogeren J. Chr. Schmidt, den Tid Forpagter paa Ballegaard. Andre lysthavende var Raadmand Adolf Ottsen fra Sønderborg og en Hr. Sønnichsen af Slægten fra Brarup Mølle, der fra 1743 til 1754 var Forvalter paa Kegnæsgaard. Den 9. April 1761 fik Schmidt Kegnæsgaard for yderligere seks Aar mod en aarlig Afgift paa 1400 Rdl. Derimod overlodes Blegen ved Sønderborg og et Stykke of Borgkobbøl til Johan Hinrich Helmer, der skulde svare 50 Rigsdaler som Købeskilling og 25 Rdl. som aarlig Recognition (C III 1. Nr. 166 og C III 1 Nr. 18). Da Hovedgaarden

Nygaard paa Kegnæs i Aaret 1765 bleu udparcelleret, købte han Stamparcellen, som beboedes af den ældste Søn Andreas Schmidt, der døde den 6. April 1785. (1) Gift 1734, Cecilie Andersen. (2) Gift 26 jun 1739 i Adsbøl, Ida Sophie Brodersen, født 00 00 1719, død 0 jul 1764 i Kegnæsgaard.

Hans-Jørgen Hjort:

J.M. Schmidts aner

1. **Juliane Marie Schmidt**, * 21-01-1790 i Moesgaard, Maarslet sogn, døbt 26-02-1790 i Maarslet, † 18-08-1867 i Frederiksborg, begravet 24-08-1867 i Frederiksborg. Angives ved vielsen at være af Borupgaard. De bliver viet i Kattrup ved Bernhard Kochs bror. Kattrup har Ørridslev som anneksogn. Frøken Guldberg fra Aarhus bar barnet. Faddere: Hr. baron Gyldenkrone fra Moesgaard, Hr. Hasle fra Beder Præstegaard, Hr. Forvalter Brandt fra Vilhelmsborg og Jomfru Sofie Hasselbach fra Aarhus.

Hun blev gift med Fritz (Frederik) Ernest Koch, 21-10-1820 i Kattrup, * 08-12-1792 i Hannover, † 11-06-1871 i Brønshøj?, stilling: 1821 køber de Østergaard.

De har i 1850 en plejedatter Juliane Walther 18 aar fra Grundfør sogn. Folkeholdert er 29 personer.

Forældre

2. **Jørgen Schmidt**, * Jun 1750 i Ballegaard, † 30-11-1814, stilling: forpagter på Moesgaard. Hørup Kirkebog meddeler følgende: Den 15. Maj 1782 fødtes paa Majbølgaard og døbt Fredag den 17. Maj. Ida Hedvig Cæcilia Smith, Datter af Jørgen Smith, for Tiden Forvalter hos hans Eksellence Baron Güldencron, Stiftsamtmænd over Aarhus Stift, og Kjæreste Madam Margrethe f. Jensen, som paa en Rejse fra Holsten til Jylland kom i Barselseng paa Majbølgaard hos hendes Svigerinde Madam Møller. Køber 1789 Østergaard i Tulstrup sogn.

Efter tiden på Moesgaard blev han ejer af herregaardenn Østergaard syd for Aarhus. Han blev gift med Anna Margrete Kirstine Jensen

Børn:

Aner til Frederik Christian /Schmidt/

14

Frederik Christian Schmidt, * 1780 i Hasselburg, Holsten, stilling: forvalter paa Barritskov. Han blev gift med Christine Margrethe Roedsted, 30-05-1812 i Stouby kirke.

Ida Heðvig Cecilia Schmidt, * 15 Maj 1782 i Maibølgaard, † 16 Nov 1851. Hun blev gift med Søren August Fjelstrup, * 1773, † 5 Sep 1859. Trap V 22 350: Efter at Sindinggård var blevet udstykket købte Søren August Fjelstrup sammen med sognepræsten i Skelund E. Vagaard hovedparcellen 1809 (skøde 1812). Fjelstrup blev eneejer 1815. Han var en dygtig landmand, der navnlig interesserede sig for at tilvejebringe bedre græsning (den fjeldstrupske græsblanding) og for hedebeplantning. Efter hans død 1859 blev gården solgt ved auktion 1860 for 50000 rdl.

Johan Hendrik Schmidt, * 19-01-1784 i Moesgaard, døbt 25-01-1784 i Moesgaard, hjemmedøbt, † 24-01-1784 i ?, begravet 24-01-1784 i Maarslet kirke.

Sofie Margrethe Schmidt, * 20-02-1785 i Moesgaard, døbt 14-03-1785 i Maarslet kirke, † ? Madam Langballe fra Gerstorphslund bar barnet. Faddere var Hr. Herschind og Hr. Fæster, Kjøbmand i Aarhus, Hr. Stephansen, Fuldmægtig hos Hr. Amtsforvalter Thygesen i Aarhus på Hr. Amtsforvalterens vegne og Jomfru Brendstrup af Aarhus. Forlovere: Birkedommer Bjørn fra Mariendal og Brandinspektør Mikkelsen på Neergaard ??st sogn. Hun blev gift med Anders Westrup, 21-01-1814 i Tulstrup sogn, * 1772, † ?, stilling: ejer af Kidris Mølle.

Johan Hendrik Schmidt, * 20-07-1786 i Moesgaard, døbt 20-08-1786 i Maarslet, † lever 1801. Hendes naade Etatsraadinde Guldencrone bar barnet. Faddere: Baron Wilhelm Guldencrone, Forpagter Hasselbach fra Wilhelmsborg, hr. Hasle fra Beder og Frøken Frederique Regitze Guldencrone fra Moesgaard.

Wilhelm Schmidt, * 25-08-1787 i Moesgaard, døbt 05-09-1787 i Maarslet, † 1787 i Moesgaard, begravet 25-11-1787 i Maarslet. Begravet 25.søndag efter trinitatis 1787. 11 uger gammel. Dåbsdagen ok. Faddere: Højædle og velbaarne Kammerherreinde Urne fra Ribe bar barnet, Faddere: Frøken Emilie Gustava Guldencrone fra Moesgaard, Hr. Kammerherre Urne fra Ribe, Hr. Hasle fra Beder og Landinspecteur Wesenberg fra Randers.

Wilhelm August Schmidt, * 1788, døbt 18-12-1788 i Maarslet, † lever 1801. Forvalter Brandts kone fra Wilhelmsborg bar barnet. Faddere: Hr. Hasle af Beder, Hr. Hasselbalch fra Wilhelmsborg, Hr. Hjort, Pastor Designatus til Hyllested og Jomfru Holme af Bagge.

1. **Juliane Marie Schmidt**, * 21-01-1790 i Moesgaard, Maarslet sogn, døbt 26-02-1790 i Maarslet, † 18-08-1867 i Frederiksborg, begravet 24-08-1867 i Frederiksborg. Hun blev gift med Fritz (Frederik) Ernest Koch, 21-10-1820 i Katrup.

Mathias Schmidt, * 21-01-1791 i Moesgaard, døbt 22-02-1791 i Maarslet, † lever 1801. Frøken Frederikke Gyldencrone paa Moesgaard bar barnet. Faddere: Baron Gyldencrone paa Moesgaard, Raadmand Hasselbalk fra Aarhus, forvalter Brandt paa Wilhelmsborg, og Jomfru Brandt paa Maarslet præstegaard.

Jørgen Schmidt, * ca.1793 i Østergaard, Tulstrup sogn., † lever 1801.

3. **Anna Margrete Kirstine Jensen**, * ca. 1755, † 16-05-1818 i Horsens, stilling: frue til Østergaard.

Bedsteforældre

4. **Johan Christian Schmidt**, * 00 00 1703 i Adsbøl, † 29 Dec 1785 i Nygaard på Kegnæs. Han blev gift med Ida Sophie Brodersen, 26 Jun 1739 i Adsbøl, Lundtoft herred.

Børn:

Cecilie Cathrine Schmidt, * 0 Maj 1740 i Adsbøldøn. Hun blev gift med (1) Boy Boysen, * 0 Nov 1732, † 0 Jun 1771. Hun blev gift med (2) Casper Otto Møller. provisor Sønderborg apotek. Hun blev gift med (3) Peder Leymann. skipper fra Mintebjerg.

MarthaiChristiane Schmidt, * Nov 1741 i Adsbøl Døn. Hun blev gift med Alexander Lorentzen, 22 Jun 1763 i Lysabild. Skotøjsfabrikant..... af Maibøll: Alexander Lorentzen skal en tid have været forpagter af Hjortholm på Kegnæs, men det fremgår ikke af Trap.

Frederik Schmidt, * Dec 1742 i Adsbøl Døn.

Marie Dørthe Sophie Schmidt, * Dec 1744 i Ballegaard. Hun blev gift med Alexander Paulsen, 7 Jul 1769. nævnes ved vielsen 1769 fra Sundeved.

Hans Christian Schmidt, * Jul 1746 i Ballegaard.

dødfødtibarn, * Apr 1748 i Ballegaard, † Apr 1748 i Ballegaard.

Aner til Frederik Christian /Schmidt/

15

2. **Jørgen Schmidt**, * Jun 1750 i Ballegaard, † 30-11-1814, stilling: forpagter på Moesgaard. Han blev gift med Anna Margrete Kirstine Jensen.

5. **Ida Sophie Brodersen**, * 00 00 1719, † 0 Jul 1764 i Kegnæsgaard, begravet 20-07-1764 i Kegnæs?

Oldeforældre

10. **Jørgen Brodersen**, * 1659, † 00 00 1734, begravet 4 Nov 1734 i Lysabild. Han blev gift med Martha.

Børn:

Eleonore Elisabeth Brodersen, † < 1781. hun er muligvis død i Quern sogn i Angel eller i Felsted. Hun blev gift med Nicolai Carstensen, 20-06-1749, * 0 Jan 1722, † 7 Nov 1804 i Sundsmark, begravet 11 Nov 1804 i Ulkebøl. Skotøjsfabrikant Jørgen Andresen Pedersen... af Maibøll, side 128:.

Elsche Katrine Brodersen, * 1702 i Hjortholm, Kegnæs sogn, Als Sønder herred, † 1741 i Lysabild, Als Sønder, begravet 19-07-1741 i Lysabild. Hun blev gift med (1) Frederik Lassen, 07-10-1721, * 1691, † 1731. Hun blev gift med (2) Hans Christensen, 03-07-1732.

Nicolai Frands Brodersen, * 00 00 1703 i Hjortholm, † 0 Sep 1763 i Gammelgaard, begravet 28-09-1763 i Ketting, stilling: Forvalter. Forvalter Brodersen på Øvelgønne nævnes som fadder 31 maj 1744 hos Christian Bützau i Skoven (Notmark sogn). Forvalter på Kegnæsgaard nogle år 1743-1745. Forvalter paa Øvelgrønne og fra 1745-1748 på Østerholm. Havde fra 1749 Gammelgaard i forpagtning. Han blev gift med Cathrine Mogensen, * 00 00 1699, † 0 Jun 1780, begravet 29 Jun 1780 i Ketting. nævnes uden navn som Msr. Brodersens kæreste på Øvelgønne, da hun står gudmoder 20 okt 1743 hos Jens Pedersen ved Fynshav, 26 jan 1744 hos Thomas Jessen ved Fynshav, 11 feb 1744 hos Jørgen ved Øvelgønne.

Christine Margrethe Brodersen, * 00 00 1706, † 00 00 1779 i Maibølgaard, begravet 3 Maj 1779 i Hørup. Hun blev gift med Boy Hansen, 00 00 1725. Havde 10 børn. JP. side 174.

Martha Brodersen, * 00 00 1712, † 00 00 1797 i Egen, begravet 6 Apr 1797 i Egen. Skotøjsfabrikant Jørgen Andresen Pedersen... af Maibøll s. 174: Martha Brodersen opholdt sig i de sidste leveår hos sin slægtning synsmand Jørgen Christensen i Egen. Hun blev gift med Arendt Thomsen Synderma, 8 Mar 1735 i Lysabild, * 00 00 1705, † 29 Feb 1784 i Nordborg, begravet 5 Mar 1784 i Nordborg. Skotøjsfabrikant Jørgen Andresen Pedersen... af Maibøll s. 174: Arendt Thomsen Syndermann fra Tåsinge var forpagter på Gundestrup, derefter på Augustenborg herregård, hvor han nævnes omkring 1750 og endelig på godset Vodrup i Tranderup sogn på Ærø. Her betalte han 1765 870 rdl i årlig pagt og blev vistnok til 1767, da godset nedlagdes og udstykkedes. Til sidst boede han i det såkaldte madam Fangels sted i Nordborg, hvor han holdt gæstgiveri.

Mette Magdalene Brodersen, * 00 00 1715, † 28 Feb 1745 i Egen, begravet 4 Mar 1745 i Egen. Hun blev gift med Christen Hansen, 22 Sep 1735 i Egen, * 00 00 1708, † 00 00 1762 i Egen, begravet 14 Feb 1762 i Egen. Christian Clausen og hustru nævnes 1775 i Elstrup, 1777 nævnes han i Deierhøis (Eg0460) aftægt.

Jørgen Brodersen, † 21 Jun 1755 i Østerholm, begravet 25 Jun 1755 i Egen. Han nævnes som Msr. Brodersens broder på Frederikshof, da han står gudfader 15 sep 1743 hos Christen Christensen i Almsted. Han blev gift med Frederikke Louise Kesselring, 11 Jul 1749 i Egen, * 00 00 1730, † 16 Okt 1808 i Hjortholm, begravet 21 Okt 1808 i Kegnæs.

Anna Dorothea Brodersen, * 1716, † 09-03-1717.

Anna Dorothea Brodersen, * 1717, † 25-10-1718.

5. **Ida Sophie Brodersen**, * 00 00 1719, † 0 Jul 1764 i Kegnæsgaard, begravet 20-07-1764 i Kegnæs? Hun blev gift med Johan Christian Schmidt, 26 Jun 1739 i Adsbøl, Lundtoft herred.

11. **Martha**, * 00 00 1680, † 00 00 1753 i Maibølgaard, begravet 26 Okt 1753. Efter mandens død førte hun forpagtningen af Kegnæsgaard videre, indtil sønnen Nicolai Frantz kunne overtage den. I flere år boede hun på Gundestrup. Hun døde hos svigersønnen, forpagter Boy Hansen på Maibølgaard.

Begivenheder i hans liv:

1. Ansættelse: Kegnæsgård, 1768-1772, Kegnæs, Sydals.
2. Ansættelse: Hasselburg, Holsten.
3. Nævnt: forvalter på hovedgården Moesgaard, 1782, Aarhus.

4. Ansættelse: forpagter Moesgaard, 1785-1789, Aarhus.

5. Proprietær: Østergaard, 1789-1814, Tulstrup sogn, Århus amt.

Jørgen blev gift med **Anna Margrete Kirstine /Jensen/** Omk 1779 i Holsten. Anna blev født i 1755 og døde den 16 Maj 1818 i Horsens i en alder af 63 år.

Børn af dette ægteskab/forhold:

- 1 i. **Frederik Christian /Schmidt/** (født den 15 Jun. 1780 i Godset Hasselburg, Holsten - døde den 10 Nov. 1853 i Barritskov)
- ii. **Ida Hedvig Cecilie /Schmidt/** blev født den 15 Maj 1782 i Maibøllegaard, Als, blev døbt den 17 Maj 1782 i Hørup kirke, Als, og døde den 16 Nov. 1851 i Sindinggård i en alder af 69 år.
- iii. **Johan Hendrik /Schmidt/** blev født den 15 Jan. 1784 i Moesgaard, blev døbt den 15 Jan. 1784 i Hjemmet, døde den 21 Jan. 1784 i Moesgaard, og blev begravet den 24 Jan. 1784 i Mårslet.
- iv. **Sophie Margrethe /Schmidt/** blev født den 20 Feb. 1785 i Moesgaard og blev døbt den 14 Mar. 1785 i Mårslet Kirke.
- v. **Johan Henrich /Schmidt/** blev født den 20 Jul. 1786 i Moesgaard, blev døbt den 20 Aug. 1786 i Mårslet Kirke, døde i 1787 i en alder af 1 år, og blev begravet den 25 Nov. 1787 i Maarslet.
- vi. **Wilhelm /Schmidt/** blev født i Sep. 1787 i Moesgaard, blev døbt den 5 Sep. 1787, og døde i Okt. 1787 i Moesgaard.
- vii. **Wilhelm August /Schmidt/** blev født i Dec. 1788 i Moesgaard og blev døbt den 18 Dec. 1788 i Mårslet Kirke.
- viii. **Juliane Marie /Schmidt/** blev født den 21 Jan. 1790 i Moesgaard, blev døbt den 26 Feb. 1780 i Maarslet, og døde den 18 Aug. 1867 i Frederiksborg i en alder af 77 år.
- ix. **Mathias /Schmidt/** blev født den 21 Jan. 1791 i Moesgaard og blev døbt den 22 Feb. 1791 i Maarslet.
- x. **Marie Salome /Schmidt/** blev født i 1792 i Østergaard, døde i 1794 i en alder af 2 år, og blev begravet den 3 Feb. 1794 i Tulstrup.
- xi. **Jørgen Ditlev /Schmidt/** blev født i Jul. 1793 i Østergaard og blev døbt den 18 Jul. 1793 i Tulstrup kirke.
- xii. **Hans Christian /Schmidt/** blev født den 24 Feb. 1795 i Østergaard, blev døbt i Tulstrup kirke, og blev begravet den 3 Jun. 1795 i Tulstrup.

3. **Anna Margrete Kirstine /Jensen/** blev født i 1755 og døde den 16 Maj 1818 i Horsens i en alder af 63 år.

Forskningsnotater: Anna Margrethe fødte ikke mindre end 12 børn. Heraf døde de 5 som spæde.

KB Hørup, Als sønder, Sønderborg fødte 1782 opsl. 267

Fredagen d. 17de May

16. Jørgen Smith pro temp. Forvalter hos Excellence Güldenchrone Stiftamtmand over Aarhus Stift og kæreste Margaretha fød Jensen som paa sin Reise fra Holstein til Jylland kom i Barselseng her paa Maibøllegaard hos hendes Svigerinde Madame Møller deres ægte Datter nom. Ida Hedewig Cecilia nat. d. 15de ejus.

Bl. Fadderne var:

Madame Barbara Smith paa Nygaard

Forvalter Jørgensen paa Augustenborg

Andreas Smith jun. paa Nygaard

Madame Steingartjuk? fra Augustenb.

Madame Sa? Petersens fra Ruhmorsgaard

Anna blev gift med **Jørgen /Schmidt/** Omk 1779 i Holsten. Jørgen blev født i Jun. 1750 i Ballegaard, Als, blev døbt i Jun. 1750 i Ullerup, døde den 30 Nov. 1814 på Østergaard ved Århus i en alder af 64 år, og blev begravet den 7 Dec. 1814 i Tulstrup.

Bedsteforældre

4. Johan Christian /Schmidt/, søn af Christian /Johansen/ og Maria //, blev født i 1703 i Adsbøl, Lundtoft herred, døde den 29 Dec. 1785 i Nygaard på Kegnæs (halvø på Sydals) i en alder af 82 år, og blev begravet den 6 Jan. 1786 i Kegnæs.

Notater: Johan Chr. Schmidt blev født i Adsbøl ved Gråsten som søn af en boelsmand. Iflg. en usikker familietradition (Ludvig Schmidt) skal slægten være indvandret fra Ditmarsken i Holsten. De ældste børns dåb fandt sted i Adsbøl kirke ved Gråsten, men de 3 yngste børn blev døbt i Ullerup på Als hvor var Johan Chr. Schmidt var blevet forpagter af godset Ballegård.

1754 vandt han en licitation over forpagtningen af Keglægård på Sydals, et af hertugen af Augustenborgs godser. Forpagtningen blev 1761 forlænget med 6 år. Da den nærliggende hovedgård Nygård ligeledes i 1765 blev udstykket købte han hovedsædet. Her boede hans ældste søn Andreas Schmidt fra første ægteskab med sin familie, så de må have boet sammen. Andreas døde 6. april 1785 knap 50 år gammel, og Johan Christian 29. december samme år.

Forskningsnotater: *Kirkebøger*

KB for Adsbøl sogn savnes mellem 1725-51 i Arkivalie online.

KB Ullerup fødte 1744 opsl. 72:

Decemb.

Johan Christian Schmidt Pächter auf Ballegaarde Tocht. Marie Dorthe Sophie

KB Ullerup 1746 fødte opsl. 76:

Julius

Johan Schmidt Pächter in Ballegaard Sohn Hans Christian

KB Ullerup 1750 fødte opsl. 84:

Junius

Johan Schmidt, Pächter Balleg. Sohn Jørgen

KB Kegnæs, Als Søndre, Sønderborg døde 1785-86 opsl. 291-92

Johann Christian Schmidt død 29. Dec. 1785, begravet 6. Januar 1786. En ægte Søn af Christian Johansen og Maria Johannes, Boelsfolk i Atzbüll [Adsbøl].

Viet Iste gang Anno 1734 med Cecilia Andersen, en Datter af Andreas Andersen i Atzbüll Sogn paa Døhr, med hende avlet 1 Søn, nemlig Andreas Schmidt, som er død, men hans Børn ere:

a. Johann Schmidt, b. Cecila Sophie Schmidt, c. Ide Sophia Schmidt, d. Nicolay Schmidt, e. Andreas Christian Schmidt
2den gang gift med Ida Sophia Brodersen, en Datter af Jørgen Brodersen, Forpagter i Keglæggaard.

Ved hende har han avlet 10 Børn. Deraf er 3 Sønner og 1 Datter døde ugifte, uden at efterlade Børn. De levende ere:

a. Mad. Cecilia Schmidt

b. Jørgen Schmidt

c. Christian Schmidt

d. Martha Christina, gift med Forpagter [fornavn?] Lorentzen. Hun er død, men efterladt Børn:

1. Maria Dorothea gift [fornavn?] Paulsen i [stednavn?], 2. Henning Lorentzen, 3. Hans Lorentzen. 4. [fornavn?] Lorentzen, 5. Martha Lorentzen

e. Jomfrue Ida Margrete Schmidt

3die gang gift med Dorothea Sophia Lorentzen, en Datter af Lorentz Lorentzen, Boelsmand i Adzerballe [Asserballe] Hans Alder var 82 Aar, 6 Uger.

Geni ved Peter Naumann

Johan Christian Schmidt, født 00 00 1703 i Adsbøl, død 29 dec 1785 i Nygaard på Kegnæs. Ved Licitationen over Kegnæggaard, der fandt Sted paa Sønderborg Slot den 3. Oktober 1754, blev Hr. Brodersen fra Gammelgaard højstbydende med 1600 Rdl. aarlig for Svogeren J. Chr. Schmidt, den Tid Forpagter paa Ballegaard. Andre lysthavende var Raadmænd Adolf Ottsen fra Sønderborg og en Hr. Sønnichsen af Slægten fra Brarup Mølle, der fra 1743 til 1754 var Forvalter paa Kegnæggaard. Den 9. April 1761 fik Schmidt Kegnæggaard for yderligere seks Aar mod en aarlig Afgift paa 1400 Rdl. Derimod overlodes Blegen ved Sønderborg og et Stykke of Borgkobbel til Johan Hinrich Helmer, der skulde svare 50 Rigsdaler som Købeskilling og 25 Rdl. som aarlig Recognition (C III 1. Nr. 166 og C III 1 Nr. 18). Da Hovedgaarden Nygaard paa Kegnæs i Aaret 1765 blev udparcelleret, købte han Stamparcellen, som beboedes af den ældste Søn Andreas Schmidt, der døde den 6. April 1785. (1) Gift 1734, Cecilie Andersen. (2) Gift 26 jun 1739 i Adsbøl, Ida Sophie Brodersen, født 00 00 1719, død 0 jul 1764 i Kegnæggaard.

(Teksten er en afskrift fra Jens Axel Nissen i DIS Forum aneefterlysning: Aug. Fjelstrup)

Amter indtil 1867 (Uddrag)

Sønderborg-Nordborg amter blev i 1777 forenet under én amtmand med fælles arkivdannelse. De to amter var blevet ophævet i 1564, da hertug Hans den Yngres afdelte hertugdømme blev oprettet. Efterhånden som de sønderborgske

hertuginier fra 1667 gik konkurs eller uddøde genopstod de to amter:

Sønderborg amt genopstod, da Als Sønderherred overgik til staten i 1667. I 1723 fik amtet underlagt Østerholm og Hjortspring len, som dog blev tillagt Nordborg amt i 1729. Lysabild fogderi blev tillagt Sønderborg amt i 1777, mens Nybøl herred med størstedelen af Broager, Nybøl, Sottrup og Ullerup sogne kom til i 1779 efter den glücksborgske hertuginies var uddød og i 1811 Blansgård, mens Sundeved fogderi i 1814 blev overført fra Aabenraa amt. I 1764 blev Sønderborg Ladegård, Rønhave, *Majbølgård* og *Kegnæsgård* overdraget til hertugen af Augustenborg. Hele det augusten-borgske godsdistrikt på Als blev underlagt Sønderborg amt i 1852. Grevskabet Reventlow med Dybbøl sogn og en del af Sottrup sogn kom under amtets tilsyn i 1853.

Nordborg amt overgik til staten i 1669 og havde fælles amtmand med Sønderborg amt til 1676, hvor Nordborg amt overgik til den plönske hertuginie. I 1729 blev amtet atter overtaget af staten og tillagt Hjortspring og Østerholm len fra Sønderborg amt. Ballegaard i Sundeved blev i 1789 solgt til grevskabet Re-ventlow på Sandbjerg. Ærø blev tillagt Nord-borg amt i 1749, men efter fredsslutningen i 1864 atter udskilt og indlemmet i kongeriget.

Begivenheder i hans liv:

1. Ansættelse: forpagter, Ballegaard, Ullerup.
2. Ansættelse: forpagter Kegnæsgard, 1754, Kegnæs, Sydals.
3. Gårdejer: Nygaard, 1765, Kegnæs.

Johan blev gift med **Cecilia /Andersen/**, datter af **Andreas /Andersen/**, i 1734.

Barnet fra dette ægteskab/forhold:

- i. **Andreas /Schmidt/** blev født i 1735, døde den 6 Apr. 1785 i Nygård i en alder af 50 år, og blev begravet den 12 Apr. 1785 i Kegnæs.

Johan blev derefter gift med **Ida Sophie /Brodersen/** den 26 Jun. 1739 i Adsbøl, Lundtoft herred, Åbenrå. Ida blev født i 1719, døde i Jul. 1764 i Kegnæsgaard i en alder af 45 år, og blev begravet den 20 Jul. 1764 i Kegnæs.

Børn af dette ægteskab/forhold:

- i. **Cecilie Cathrine /Schmidt/** blev født i 1740 i Adsbøldøn.
- ii. **Martha Christiane /Schmidt/** blev født i Nov. 1741 i Adsbøl Døn.
- iii. **Frederik /Schmidt/** blev født i Dec. 1742 i Adsbøl Døn.
- iv. **Marie Dorthe Sophie /Schmidt/** blev født i Dec. 1744 i Ballegaard.
- v. **Hans Christian /Schmidt/** blev født i Jul. 1746 i Ballegaard, Ullerup.
- 2 vi. **Jørgen /Schmidt/** (født i Jun. 1750 i Ballegaard, Als - døde den 30 Nov. 1814 på Østergaard ved Århus)

Johan blev derefter gift med **Sophie /Lorentzen/**, datter af **Lorentz /Lorentzen/** og **Ukendt.**

5. Ida Sophie /Brodersen/, datter af **Jørgen /Brodersen/** og **Martha //**, blev født i 1719, døde i Jul. 1764 i Kegnæsgaard i en alder af 45 år, og blev begravet den 20 Jul. 1764 i Kegnæs.

Forskningsnotater: Kegnæsgaard, herregård på Sydals, i Johann Schmidts tid ejedes den af hertugen af Augustenborg.

KB for Kegnæs sogn begynder først 1774.

Ida blev gift med **Johan Christian /Schmidt/** den 26 Jun. 1739 i Adsbøl, Lundtoft herred, Åbenrå. Johan blev født i 1703 i Adsbøl, Lundtoft herred, døde den 29 Dec. 1785 i Nygaard på Kegnæs (halvø på Sydals) i en alder af 82 år, og blev begravet den 6 Jan. 1786 i Kegnæs.

Oldeforældre

8. Christian /Johansen/.

Notater:

Forskningsnotater: **Wikipedia**

Adsbøl (tysk: Atzbüll) er en landsby i Sønderjylland, mellem Gråsten og Sønderborg. Landsbyen ligger i Sønderborg Kommune og tilhører Region Syddanmark. Indtil januar 2007 var landsbyen en del af Gråsten Kommune.

Landsbyen er placeret ved Nybøl Nor. Bækken Fiskbæk udspringer ved Grøngrøft længere vestpå. Bækken er relativt klarvandet, og bruges som gydevandløb af havørreder. Der er rester af to gamle karpedamme med stemværker.

Adsbøl er opstået omkring 1100-1200 i forbindelse med den nu forsvundne herregård Holbæk ved Nybøl Nor. Herregårdens markareal var ikke ret stort, men den havde store bygninger og var befæstet med en voldgrav. Der hørte sandsynligvis en halv snes bøndergårde til den. Fæsterne betalte landgilde og ydede hovarbejde for herremanden på Holbæk.

Adsbøl sogn hørte først under Ullerup, fra 1567 blev det selvstændigt. Fra 1708 var sognepræsten i Adsbøl tillige hofpræst i Gråsten for hertugen, og betjente Adsbøl-Graasten, som kaldet hed. Fra 1979 ændredes navnet til Graasten-Adsbøl pastorat. Adsbøl Kirke blev beskadiget under svenskekrigen i 1658-59, men man fik hurtigt gjort kirken anvendelig igen.

NB Adsbøl er også en bebyggelse i Strellev Sogn i Varde Kommune

I **Ludv. Schmidts** levnedsskildring af sin far Michael Roedsted Schmidt står:

Hans far, Fr. Chr. Schmidt, var "Søn af en fra Ditmarsken indvandret Landmand".

Begivenheder i hans liv:

1. Beskæftigelse: Boelsmand, Adsbøl ved Gråsten.

Christian blev gift med **Maria** //.

Barnet fra dette ægteskab/forhold:

4 i. **Johan Christian /Schmidt/** (født i 1703 i Adsbøl, Lundtoft herred - døde den 29 Dec. 1785 i Nygaard på Kegnæs (halvø på Sydals))

9. Maria.

Maria blev gift med **Christian /Johansen/**.

10. **Jørgen /Brodersen/** blev født i 1660, døde i 1735 i en alder af 75 år, og blev begravet den 4 Nov. 1735 i Lysabild.

Notater:

Jørgen Brodersen var forpagter på Kegnæsgaard. Om hans forældre haves ingen oplysninger. 1760 døde Anne Brorsen på Hjortholm, det var vist hans søster. Han nævnes fra 1704-1722 som Hollænder på Hjortholm, og det vides, at han her omkring 1710 holdt informator til sine børn. 1723 var familien flyttet til Kegnæsgaard, hvor Jørgen Brodersen var hollænder, derefter forpagter eller kongelig pensionær til sin død 1734.

Forskningsnotater: **KB Lysabild Als Sønder, Sønderborg døde 1735 opsl. 191:**

20. d. 4 Nov Sal. Jørgen Brodersen forhen kongelig Pensionair paa Keinaisgaard. 75 Aar.

Noter: Nævnes 1704 til 1722 som Hollænder på Hjortholm (Kegnæs). 1723 var familien flyttet til Kegnæsgaard i Lysabild Sogn. I JB's tid hørte Kegnæsgård under tronen. Hertug HANS den yngre havde ladet opføre en ny hovedbygning i 2 stokværk, der var omgivet af dybe grave. Da Tordenskjold, på et besøg her i 1718 hos Hertugen af Augustenborg, hvor han var med på en jagt, red over den forfaldne vindebro, gik den itu under ham, og hans hest druknede i borggraven. Frederik den V lod 1758 hovedbygningen nedrive, den nuværende opførelse og gravene tildels opfylde. (Kilde: Jørgen Andresen Petersen og hustru Meta Marie Frost. Deres forfædre og efterkommere. *Nettet*).

-- Eleonora Elisabeth Brodersen

1702 - Elsche Kathrine Brodersen

1703 - Nicolai Frantz Brodersen

1706 - Kirstine Margarethe Brodersen

1712 - Martha Brodersen

1715 - Mette Mallene (Magdalene) Brodersen

1716 - Anna Dorothea

1717 - Anna Dorothea

-- Anna Dorothea Brodersen

-- Jørgen Brodersen

Aner til Frederik Christian /Schmidt/

20

1719 - Ida Sophie Brodersen

Jens Axel Nissen i DIS Forum aneefterlysning: Aug. Fjelstrup

Jørgen Brodersen, død 00 00 1734, begravet 4 nov 1734 i Lysabild.

Skotøjsfabrikant Jørgen Andresen Pedersen... af Maibøll s. 170: Jørgen Brodersen er forpagter på Kegnæsgaard. Om hans forældre haves ingen oplysninger. 1760 dør Anne Brorsen på Hjortholm, det er vist hans søster. Han nævnes fra 1704-1722 som Hollænder på Hjortholm, og det vides, at han her omkring 1710 holdt informator til sine børn. 1723 var familien flyttet til Kegnæsgaard, hvor Jørgen Brodersen var hollænder, derefter forpagter eller kongelig pensionarius til sin død 1734.

Lysabild kirke fik for hans ligs begravelse. I Jørgen Brodersens tid hørte Kegnæsgaard under kronen. Hertug Hans den Yngre havde ladet opføre en ny hovedbygning i to stokværk, der var omgivet af dybe grave. Da Tordenskjold på et besøg her i 1718 hos hertugen af Augustenborg, hvor han var med på en jagt, red over den forfaldne vindebrogik den itu under ham, og hans hest druknede i borggraven. Frederik V lod 1758 hovedbygningen nedrive, den nuværende opføre og gravene til dels opfylde.

Der er mange flere børn, se Christian Maibøll. Han blev gift med Martha.

Martha, født 00 00 1680, død 00 00 1753 i Maibølgaard, begravet 26 okt 1753. Efter mandens død førte hun forpagtningen af Kegnæsgaard videre, indtil sønnen Nicolai Frantz kunne overtage den. I flere år boede hun på Gundestrup. Hun døde hos svigersønnen, forpagter Boy Hansen på Maibølgaard.

De fleste af oplysninger her er taget fra Christian Maibøl "Skotøjsfabrikant Jørgen Andersen Petersen og Hustru Meta Marie Frost, deres Forfædre og Efterkommere", 1946 s.170ff, hvor disse familier er yderligere omtalt.

Begivenheder i hans liv:

1. Ansættelse: forpagter af Kegnæsgaard, Lysabild, Als.
2. Ansættelse: hollænder dvs. mejeribestyrer på Hjortholm., 1704-1722, Kegnæs, Sydals.

Jørgen blev gift med **Martha** //. Martha blev født i 1680, døde i 1753 i Majbølgård i en alder af 73 år, og blev begravet den 26 Okt. 1753 i Lysabild.

Børn af dette ægteskab/forhold:

- i. **Eleonora Elisabeth /Brodersen/**
- ii. **Elsche Kathrine /Brodersen/** blev født i 1702.
- iii. **Frantz /Brodersen/** blev født i 1703.
- iv. **Christine Margrethe /Brodersen/** blev født i 1706.
- v. **Martha /Brodersen/** blev født i 1712.
- vi. **Mette Mallene /Brodersen/** blev født i 1715.
- vii. **Anna Dorothea /Brodersen/** blev født i 1717.
- 5 viii. **Ida Sophie /Brodersen/** (født i 1719 - døde i Jul. 1764 i Kegnæsgaard)
- ix. **Jørgen /Brodersen/**

11. **Martha** blev født i 1680, døde i 1753 i Majbølgård i en alder af 73 år, og blev begravet den 26 Okt. 1753 i Lysabild.

Notater: 10 børn

Forskningsnotater: **Noter** : Opholdt sig som enke i flere år på Gundestrup i Ketting sogn, førte forpagtningen af Kegnæsgaard videre, til sønnen Nicolai kunne overtage den. Hun døde hos svigersønnen, forpagter Boy Hansen på Maibølgaard.

1769 er Hans Boysen, forpagter på Årup, fadder hos broderen Boy Boysen på Maibølgaard. Hans Boysen er søn af forpagter Boy Hansen på Maibølgaard, der var gift med Christine Margrethe Brodersen, der var en datter af forpagter Jørgen Brodersen, som er min egen ane, på Kegnæsgaard i Lysabild sogn,

mvh

jensaxel

Martha blev gift med **Jørgen /Brodersen/**. Jørgen blev født i 1660, døde i 1735 i en alder af 75 år, og blev begravet den 4 Nov. 1735 i Lysabild.

Navneindeks

Maria, 1
Martha, 1
/Andersen/, Andreas, 18
/Andersen/, Cecilia, 18
/Brodersen/, Anna Dorothea, 20
/Brodersen/, Christine Margrethe, 20
/Brodersen/, Eleonora Elisabeth, 20
/Brodersen/, Elsche Kathrine, 20
/Brodersen/, Frantz, 20
Brodersen, Ida Sophie, 1
/Brodersen/, Ida Sophie, 9, 18, 20
Brodersen, Jørgen, 1
/Brodersen/, Jørgen, 18, 19, 20
/Brodersen/, Martha, 20
/Brodersen/, Mette Mallene, 20
/Bruun/, Eleonora Christine, 6
Jensen, Anna Margrete Kirstine, 1
/Jensen/, Anna Margrete Kirstine, 3, 16
Johansen, Christian, 1
/Johansen/, Christian, 17, 19
/Lorentzen/, Lorentz, 18
/Lorentzen/, Sophie, 18
Roedsted, Christine Margrethe, 1
/Roedsted/, Christine Margrethe, 6
/Roedsted/, Michel Nielsen, 6
/Schmidt/, Andreas, 18
/Schmidt/, Anne Margrete Kristine, 7
/Schmidt/, Cecilie Cathrine, 18
/Schmidt/, Eleonora "Nora" Christine, 7
/Schmidt/, Frederik, 18
/Schmidt/, Frederik Christian, 3, 16
/Schmidt/, Hans Christian, 16, 18
/Schmidt/, Ida Hedvig Cecilie, 16
Schmidt, Johan Christian, 1
/Schmidt/, Johan Christian, 9, 17, 18, 19
/Schmidt/, Johan Hendrik, 16
/Schmidt/, Johan Henrich, 16
/Schmidt/, Juliane Marie, 16
Schmidt, Jørgen, 1
/Schmidt/, Jørgen, 3, 7, 9, 16, 18
/Schmidt/, Jørgen Ditlev, 16
/Schmidt/, Marie Dorthe Sophie, 18
/Schmidt/, Marie Salome, 16
/Schmidt/, Martha Christiane, 18
/Schmidt/, Mathias, 16
/Schmidt/, Mikkel Roedsted, 7
/Schmidt/, Sofus Zahle Valdemar, 7
/Schmidt/, Sophie Margrethe, 16
/Schmidt/, Sophie Mathilde, 7
/Schmidt/, Søren August Vilhelm, 7
/Schmidt/, Wilhelm, 16
/Schmidt/, Wilhelm August, 16